

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen och 2 § lagen om skatteskalorna för 2000

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att inkomstskattelagen och lagen om skatteskalorna för 2000 ändras. Inkomstskattelagen föreslås bli ändrad så att maximibeloppen i fråga om avdraget för inkomstens förvärvande och förvärvsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen höjs. Samtidigt föreslås att marginalskatteprocenten för den progressiva inkomstskatteskalen för 2000 sänks i alla inkomstklasser. Vidare föreslås att maximibeloppet för resekostnadsavdraget för resor

mellan bostaden och arbetsplatsen höjs.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa. Avsikten är att ändringarna i inkomstskattelagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2000. Propositionen innehåller en bestämmelse om att de individuella innehållningsprocenterna för löneinkomst enligt skattegrunderna för 2000 sänks med en procentenhet från den 1 juni 2000.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Ändringarna i inkomstskattelagen och lagen om skatteskalorna för 2000

I programmet för statsminister Paavo Lipponens II regering konstateras att regeringen under valperioden bereder sig på lättnader på 10—11 mrd. mk gällande skatter och avgifter av skattenatur som inriktas på förvärvsinkomster och indirekta arbetskraftskostnader. Tidpunkten för skattelättnaderna bestäms av konjunkturerna. I samband med att tidpunkten slås fast beaktas regeringens beslut om att hålla utgifterna på nuvarande nivå och bevara överskottet i budgeten. Regeringen har stannat för att det med beaktande av budgetbalansen och det rådande konjunkturläget och även situationen i fråga om arbetsmarknadsförhandlingarna är motiverat att fullborda lättnaderna gällande beskattningen av förvärvsinkomster för år 2000 i enlighet med regeringsprogrammet. Lättnaderna inriktas främst på löneinkomster och föreslås bli genomförda dels som ändringar i

avdrag, dels som en lindring av inkomstskatteskalen. Enligt förslaget skall lättnaderna gälla samtliga inkomstklasser, men särskilt gynna löntagare med små och medelstora inkomster. Regeringen föreslår därför att grunderna för fastställande av avdraget för inkomstens förvärvande och förvärvsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen samt den progressiva inkomstskatteskalen för 2000 ändras.

Enligt 95 § 1 mom. 1 punkten inkomstskattelagen (1535/1992) får den skattskyldige från sin löneinkomst dra av såsom avdrag för inkomstens förvärvande tre procent av löneinkomstens belopp, dock högst 2 100 mk. De naturliga avdrag som görs på löneinkomst får dras av endast till den del deras sammanlagda belopp överstiger avdraget för inkomstens förvärvande. Medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer och avgifter till arbetslöshetskassor samt resekostnader för resor mellan bostaden och den egentliga arbetsplatsen, till den del de är avdragbara, får dock dras av separat i sin helhet. Skattemyndigheten gör avdraget för

inkomstens förvärvande på tjänstens vägnar. Om en skattskyldigs naturliga avdrag är mindre än avdraget för inkomstens förvärvande, behövs ingen utredning om dem i beskattningen.

En höjning av avdraget för inkomstens förvärvande sänker nivån på beskattningen av löneinkomst och förenklar dessutom skyldigheten att lämna utredning om små utgifter i anslutning till inkomstens förvärvande. Det föreslås att maximibeloppet för avdraget för inkomstens förvärvande höjs från 2 100 mk till 2 400 mk.

I 105 a § inkomstskattelagen föreskrivs om förvärvsinkomst avdraget vid kommunalbeskattningen. Avdraget räknas på den skattskyldiges skattepliktiga löneinkomst, förvärvsinkomst av annat arbete, uppdrag eller tjänst som utförts för en annans räkning, förvärvsinkomst andel av utdelningsbar företagsinkomst samt förvärvsinkomst andel av näringsverksamhet eller jordbruk för delägare i sammanslutning. Avdraget utgör 20 % av det belopp varmed inkomsterna överstiger 15 000 mk. Avdraget är dock högst 8 600 mk. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 75 000 mk, minskar avdraget med 3 % av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 75 000 mk. När nettoförvärvsinkomsterna överstiger drygt 361 000 mk beviljas avdrag för inkomstens förvärvande inte.

Avsikten med förvärvsinkomst avdraget vid kommunalbeskattningen är att uppmuntra låginkomsttagare att söka arbete eller skaffa extra inkomster. Det föreslås att maximibeloppet av avdraget höjs från 8 600 mk till 9 800 mk. Avsikten är att i fråga om inkomst som överstiger 75 000 mk börjar avdraget minska med 3,5 % av det överskjutande beloppet i stället för med nuvarande 3 %. Detta innebär att avdraget helt och hållet utgår om inkomsterna överstiger 355 000 mk.

Enligt 124 § 4 mom. inkomstskattelagen föreskrivs särskilt om den skatteskala som skall tillämpas vid varje års beskattning av förvärvsinkomst. Om den progressiva inkomstskatteskala som tillämpas vid statsbeskattningen för 2000 föreskrivs i lagen om skatteskallorna för 2000 (1217/1999). I jämförelse med året innan lindrades inkomstskatteskalan så att den år 2000 beräknades minska statens intäkter av inkomstskatt med ca 450 milj. mk jämfört med nivån år 1999.

Genom denna proposition strävar regering-

en efter att från nämnda utgångspunkter ytterligare sänka inkomstbeskattningen för samtliga inkomsttagargrupper. Därför föreslås att marginalskatteprocenterna i den progressiva inkomstskatteskalan sänks med 0,5 procentenheter i samtliga inkomstklasser.

Enligt 93 § inkomstskattelagen kan kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen fr.o.m. beskattningen för 1999 dras av till ett belopp av högst 23 000 mk till den del kostnaderna överstiger självriskandelen om 3 000 mk. Om den skattskyldige under skatteåret har fått förmåner på grund av arbetslöshet är hans självriskandel mindre för den tid som motsvarar arbetslöshetstiden. Den övre gränsen för resekostnadsavdraget har t.o.m. skatteåret 1997 varit 16 000 mk. Gränsen höjdes från ingången av 1998 med 4 000 mark och från ingången av 1999 med ytterligare 3 000 mk.

Resekostnadsavdraget godkänns beräknat enligt det billigaste fortskaffningsmedlet. I regel nås den fastställda övre gränsen för resekostnaderna endast då egen bil godkänns som det billigaste fortskaffningsmedlet. Beräknat enligt de grunder för avdraget som tillämpas i beskattningen för 1999 förutsätter avdraget om 23 000 mk en daglig arbetsresa om ca 105 km tur och retur. Antalet personer som är berättigade till det maximala avdraget om 23 000 mk är uppskattningsvis ca 19 000. Resekostnadsavdrag beviljas ca 650 000 skattskyldiga.

I syfte att förbättra sysselsättningen och trygga tillgången på arbetskraft anser regeringen att det är nödvändigt att främja arbetskraftens rörlighet. Ett beskattningsmässigt medel att uppnå detta mål är att ytterligare höja den övre gränsen för resekostnadsavdraget. Genom höjningen kan man sporra de skattskyldiga att söka arbete längre borta. Därför föreslås att den övre gränsen för avdraget höjs med 5 000 mk. Höjningen är motiverad även med beaktande av att den kraftiga höjningen av bränslepriserna kommer att återspegla sig som en höjning även av kilometervärdet för det avdrag som beviljas för användning av egen bil, varvid den övre gränsen för avdraget uppnås allt oftare.

1.2. Förskottsuppbörden för år 2000

Enligt 3 § lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) skall förskottsinnehållningens belopp så noggrant som möjligt motsvara

det sammanlagda belopp av skatter och avgifter som den skattskyldige, enligt den lag om skatteskalorna som gäller för skatteåret och enligt de övriga skattegrunderna för skatteåret, skall betala för sin inkomst som är underkastad förskotts innehållning. Enligt 4 § lagen om förskottsuppbörd kan förskottsinnehållning, med de ändringar som Skattestyrelsen bestämmer, från ingången av skatteåret högst till utgången av mars verkställas enligt de skattegrunder som fastställts för det föregående året, om Skattestyrelsen av särskilda skäl så bestämmer. Enligt skattestyrelsens beslut om ikraftträdande av de grunder för förskottsinnehållning som skall tillämpas under år 2000 (1314/1999) skall på prestationer som betalas i januari och februari 2000 förskottsinnehållning verkställas enligt de innehållningsprocenter som var i kraft den 31 december 1999. På prestationer som betalas den 1 mars eller senare under år 2000 tillämpas de innehållningsprocenter som fastställts för år 2000.

Skattekortet för 2000 har sänts till de skattskyldiga i februari. Redan av kostnads-skäl vore det oändamålsenligt att på grundval av de ändringar som nu föreslås sända nya skattekort till samtliga skattskyldiga. Därför föreslås att ändringarna, med undantag av de ändringar som gäller resekostnadsavdrag, beaktas i förskottsinnehållningen så att de individuella förskottsinnehållningsprocenter för löneinkomst som fastställts enligt skattegrunderna för 2000 sänks med en procentenhet fr.o.m. den 1 juni 2000. Då motsvarar sänkningen på årsnivå schablonmässigt effekterna av de föreslagna ändringarna för löntagarna. De föreslagna ändringarna skall inte beaktas i förskottsinnehållningen i andra hänseenden och sålunda inte heller i kalkyleringsprogrammen för ändrings-skatte-kort. I fråga om andra inkomsttagargrupper är ändringarna så små att en ändring av grunderna för förskottsuppbörden på grund av dem inte kan anses ändamålsenlig, efter-

som förskottsinnehållningsprocenten vanligtvis också fastställs med en halv procenten-hets noggrannhet. Av t.ex. de ca 900 000 pensionärer som betalar skatt kan skattelättnaden endast i fråga om den tredjedel som har de högsta inkomsterna leda till att förskottsinnehållningen sänks med en halv procentenhet. En dylik sänkning är i praktiken svår att rikta till just de rätta pensionärerna och skulle knappast göra förskottsuppbörden rättvisare. Lättnaderna kommer dock alla skattskyldiga till del till sina rätta belopp i samband med den slutliga beskattningen för 2000.

Avsikten är att verkningarna av höjningen av den övre gränsen för resekostnadsavdraget skall beaktas i förskottsuppbörden normalt som grund för ändring av den individuella förskottsinnehållningsprocenten i fråga om dem som berörs av höjningen.

2. Propositionens verkningar

Den totala skattesänkande effekten av de föreslagna ändringarna beräknas uppgå till ca 1 600 milj. mk på årsnivå. Sänkningen av skatteskalen minskar statens skatteintäkter med 1 070 milj. mk. Avdraget för inkomstens förvärvande sänker beskattningen med 180 milj. mk, varav 100 milj. mk hänför sig till staten, 70 milj. mk till kommunerna, 6 milj. mk till Folkpensionsanstalten och 4 milj. mk till dem som är skattetagare i fråga om kyrkoskatten. Verkningarna av förvärvs-inkomstavdraget vid kommunalbeskattningen uppgår till 260 milj. mk för kommunerna, 23 milj. mk för Folkpensionsanstalten och 17 milj. mk för dem som är skattetagare i fråga om kyrkoskatten.

Följande tabell innehåller en sammanställning av de gemensamma effekterna av propositionen på skatter och skattegrader för löntagare på olika inkomstnivåer.

Löneinkomst mk/år	Skattegrad före	Skattegrad efter	Förändring i skatte- graden, %-enheter	Förändring i nettoin- komsten, mk/mån
60 000	21,7	21,5	-0,2	11
70 000	23,3	22,8	-0,5	27
80 000	25,3	24,7	-0,6	40
90 000	27,1	26,5	-0,6	44
100 000	28,8	28,2	-0,6	47
110 000	30,2	29,6	-0,6	50
120 000	31,3	30,8	-0,5	53
130 000	32,6	32,1	-0,5	58
140 000	33,8	33,3	-0,5	61
150 000	34,9	34,4	-0,5	64
160 000	35,8	35,3	-0,5	67
180 000	37,4	36,9	-0,5	73
200 000	38,9	38,4	-0,5	81
250 000	42,1	41,7	-0,4	96
300 000	44,3	43,9	-0,4	112
350 000	46,2	45,7	-0,5	129

En höjning av den övre gränsen för resekostnadsavdraget från nuvarande 23 000 mk med 5 000 mk beräknas minska skatteintäkterna med ca 30 milj. mk, varav statens andel utgör 16 milj. mk och kommunernas 12 milj. mk samt Folkpensionsanstaltens och församlingarnas andel sammanlagt 2 milj. mk.

Om de skattskyldiga färdas allt längre vägar till jobbet med egen bil, ökar detta belastningen på miljön. Verkningarna av detta förblir dock totalt sett små på grund av det ringa antalet skattskyldiga som kan tillgodogöra sig höjningen av maximibeloppet.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa. Andringarna i inkomstskattelagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2000. Vidare föreslås att de individuella innehållningsprocenterna enligt skattegrunderna för 2000 i förskottsinnehållningen sänks med en procentenhet fr.o.m. den 1 juni 2000.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 93 § 1 mom., 95 §
1 mom. 1 punkten och 105 a § 2 mom.,
dessa lagrum sådana de lyder, 93 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1170/1998 samt 95 § 1
mom. 1 punkten och 105 a § 2 mom. sådana de lyder i lag 475/1998, som följer:

93 §

*Kostnader för resor mellan bostaden och
arbetsplatsen*

Som utgift för inkomstens förvärvande
anses även kostnader för resor mellan bosta-
den och arbetsplatsen, beräknade enligt kost-
naderna för anlåtande av det billigaste
fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan
dock dras av till ett belopp av högst 28 000
mark och endast till den del de under skatte-
året överstiger 3 000 mark (*självriskandel*).

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst
dra av
1) såsom avdrag för inkomstens förvärvan-

de tre procent av löneinkomstens belopp,
dock högst 2 400 mark,

105 a §

*Förvärvsinkomstavdrag vid kommunal-
beskattningen*

Avdraget utgör 20 procent av det belopp
varmed inkomsterna överstiger 15 000 mark.
Avdraget är dock högst 9 800 mark. När
den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst
överstiger 75 000 mark, minskar avdraget
med 3,5 procent av det belopp med vilket
nettoförvärvsinkomsten överstiger 75 000
mark.

Denna lag träder i kraft den 2000.
Lagen tillämpas första gången vid beskatt-
ningen för 2000.

2.

Lag**om ändring av 2 § lagen om skatteskalorna för 2000**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 23 december 1999 om skatteskalorna för 2000 (1217/1999) 2 § som följer:

Den progressiva inkomstskatteskalan är följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst	2 § mk	Skatt vid nedre gränsen mk	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
47 600 — 63 600		50	5,0
63 600 — 81 000		850	15,0
81 000 — 113 000		3 460	19,0
113 000 — 178 000		9 540	25,0
178 000 — 315 000		25 790	31,0
315 000 —		68 260	37,5

Denna lag träder i kraft den 2000.
I förskottsuppbörden beaktas ändringarna av skattegrunderna endast så, att arbetsgivar-
na från den 1 juni 2000 sänker förskottsin-
nehållningsprocenterna på lön med en pro-
centenhet. Skattestyrelsen meddelar närmare
föreskrifter om sänkningen av innehållnings-
procenten.

Helsingfors den 31 mars 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Sauli Niinistö*

1.

Lag**om ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 93 § 1 mom., 95 § 1 mom. 1 punkten och 105 a § 2 mom.,
dessa lagrum sådana de lyder, 93 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1170/1998 samt 95 § 1 mom. 1 punkten och 105 a § 2 mom. sådana de lyder i lag 475/1998, som följer:

Gällande lydelse

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, beräknade enligt kostnaderna för anlitan­de av det billigaste fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan dock dras av till ett belopp av högst 23 000 mark och endast till den del de under skatteåret överstiger 3 000 mark (*självriskandel*).

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst dra av

1) såsom avdrag för inkomstens förvärvande tre procent av löneinkomstens belopp, dock högst 2 100 mark,

Föreslagen lydelse

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, beräknade enligt kostnaderna för anlitan­de av det billigaste fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan dock dras av till ett belopp av högst 28 000 mark och endast till den del de under skatteåret överstiger 3 000 mark (*självriskandel*).

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst dra av

1) såsom avdrag för inkomstens förvärvande tre procent av löneinkomstens belopp, dock högst 2 400 mark,

105 a §

Förvärvsinkomst­avdrag vid kommunal­beskattningen

Avdraget utgör 20 procent av det belopp varmed inkomsterna överstiger 15 000 mark. Avdraget är dock högst 8 600 mark. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 75 000 mark, minskar avdraget med tre procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 75 000 mark.

Avdraget utgör 20 procent av det belopp varmed inkomsterna överstiger 15 000 mark. Avdraget är dock högst 9 800 mark. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 75 000 mark, minskar avdraget med 3,5 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 75 000 mark.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*Denna lag träder i kraft den 2000.
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2000.*

2.

Lag

om ändring av 2 § lagen om skatteskalorna för 2000

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 23 december 1999 om skatteskalorna för 2000 (1217/1999) 2 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 § Den progressiva inkomstskatteskalan är följande:			2 § Den progressiva inkomstskatteskalan är följande:		
Beskattningsbar förvärvsinkomst mk	Skatt vid nedre gränsen mk	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %	Beskattningsbar förvärvsinkomst mk	Skatt vid nedre gränsen mk	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
47 600 — 63 600	50	5,5	47 600 — 63 600	50	5,0
63 600 — 81 000	930	15,5	63 600 — 81 000	850	15,0
81 000 — 113 000	3 627	19,5	81 000 — 113 000	3 460	19,0
113 000 — 178 000	9 867	25,5	113 000 — 178 000	9 540	25,0
178 000 — 315 000	26 442	31,5	178 000 — 315 000	25 790	31,0
315 000 —	69 597	38,0	315 000 —	68 260	37,5

*Denna lag träder i kraft den 2000.
I förskottsuppbörden beaktas ändringarna av skattegrunderna endast så, att arbetsgivar-
na från den 1 juni 2000 sänker förskottsin-
nehållningsprocenterna på lön med en pro-
centenhet. Skattestyrelsen meddelar närmare
föreskrifter om sänkningen av innehållnings-
procenten.*
